

Toespraak op 20 september 2015 tijdens de Eucharistieviering in de Sint Petrusbasiliek te Boxtel bij gelegenheid van het afscheid van Richard Niessen als pastoor van de Heilig Hartparochie door Pater Hans de Visser.

Ik was blij verrast, Richard, toen jij mij ruim 3 maanden geleden vroeg om hier nu de toespraak bij gelegenheid van jouw afscheid als pastoor te houden. Blij verrast was ik omdat er enkele bijzondere banden tussen ons beiden zijn.

Allereerst is er de familieband. Jouw moeder en mijn moeder waren nichten van elkaar – wij zijn dus achterneven van elkaar.

De tweede band is de pastorale band. Wij waren in de jaren zeventig beiden actief in de Parochie Binnenstad in Tilburg. Ik was er pastor en jij liep toen onder andere bij mij stage. En tenslotte hebben wij nu hier al weer tien jaren onze band in deze parochie.

Voor deze toespraak kwam ik op het volgende idee: Ik ga naar 12 parochianen, met wie jij in deze 31 jaren voor kortere of langere tijd, hebt samengewerkt. Ik heb ieder van hen dezelfde 6 persoonlijk getinte vragen voorgelegd. Daarop baseerde ik mijn toespraak: eerst zeg ik telkens mijn vraag, die ik aan hen stelde, daarna geef ik een samenvatting van hun antwoorden.

1. Mijn eerste vraag: Wat zijn de “typerende kwaliteiten” van Richard?

Richard. Allen vinden jou “een op en top Liturgie-man”. Jij houdt van zeer verzorgde vieringen. Jij bereidt de diensten zelf ook heel secuur voor. Vieringen in de Goede Week zijn voor jou hoogtepunten die jou diep in het hart raken. Voor jou is liturgie zowel een horizontale als een verticale communicatie. Dat wil zeggen: In elke viering richt jij je zowel tot de aanwezigen als tot God. Jij bent zeer muzikaal en zingt ook zelf heel mooi. En... jij geniet met volle teugen van kerk- en klassieke muziek. De zangkoren weten erover mee te praten. Jij hebt ook technisch inzicht. Als iets gerepareerd of gemaakt moet worden, doe je dat het liefst zelf. Kortom: Je bent een prima liturg en een goede klusjesman.

En nog een typerende kwaliteit van jou: Jij vindt het uiterst belangrijk dat, ieder zich aan de afgesproken tijd en aan de gemaakte afspraken houdt. Zo: De toon is gezet.

2. Mijn tweede vraag: Waaraan bewaren Richard en wij goede herinneringen?

Richard. Je hebt zelf gezegd: “Fijne herinneringen bewaar ik aan de inspanningen om een goede infrastructuur van de Sint Petrusbasiliek en van de andere gebouwen tot stand te brengen. Om dit allemaal te kunnen financieren heeft Boxtel in zijn geheel meer geld bijeengebracht dan vooraf was begroot”. Jij hebt daarvoor grote waardering en je bent er nog steeds zeer blij mee. Vervolgens noem jij een indrukwekkende serie activiteiten: de Restauratie van de Sint Petrusbasiliek vanaf 1991, bijzonder voldaan kijk jij terug op de inrichting van het priesterkoor en op de plaatsing van het orgel bij het zangkoor in het transept. En jij vervolgt: “De geluidsinstallatie is vernieuwd, de kerkhofmuur is gewijzigd, het Koetshuis en ook het Smitsorgel zijn weer grondig opgeknapt en de beelden in deze kerk zien er weer bijzonder fraai uit. En tenslotte mag ook de Pastorie weer gezien worden en is de Sint-Petruskerk - na lang wachten - toch tot basiliek verheven.”

En mijn 12 gesprekspartners voegen eraan toe: Jij had goede contacten met allerlei werkgroepen, zoals: de zangkoren, de lectors, de collectanten, de bestuursleden enz. En niet te vergeten: de vrijwilligersfeesten in de pastorietaal werden altijd druk bezocht en de hapjes waren excellent. Bovendien wijzen mijn informanten op de goede ledenadministratie die jij hebt opgezet. Ook jouw aandacht voor zieken en voor de zusterparochie Salonta in Roemenië. Zij noemen jouw grote betrokkenheid op de Heilig Bloedprocessie zowel hier in Boxtel als in Hoogstraten en jouw samenwerking met de reclassering.

Richard, jij draagt een geloofsgemeenschap over: met goed opgeknapte gebouwen, met een uitgebreide opbouw van dienstverlening, met inspirerende vieringen en met veel vrijwilligers.

3. Mijn derde vraag: Waarom werd hij “deken” (Dat wil zeggen: voorzitter van een groep pastors)

In 2001 wilde het bisdom het dekenaat Boxtel en het dekenaat Vught samenvoegen. De vraag was: wie gaat deze kar trekken? Geen van de pastoors binnen beide dekenaten waren hiervoor te vinden. Een kenmerkende reactie van Richard: “Iemand moet het toch doen.” Richard werd “Deken”. Dat betekende periodiek overleg met zijn collega-priesters en bezinningsdagen voor hen organiseren. Doorslaggevend moet voor zijn benoeming zijn geweest: jij had een vertrouwensbasis met de bisschop.

4. Mijn vierde vraag: Met wie heeft hij bijzondere connecties?

Jouw jarenlange band met koster Martijn Vlaminckx, organist Jan Verhoeven en dirigent Jan van Wetten noem jij zelf: “De Drie-eenheid.” Natuurlijk heb jij nu ook heel prettige contacten met dirigent Kees Doevedans en organist Tommy van Doorn. Ook hen waardeer jij zeer. Met Noud Smulders kon jij het goed vinden. En jouw vakantiemaatjes waren Hans en Ria Van Casteren. Zij kunnen nog steeds aangrijpende verhalen vertellen toen jij in het ziekenhuis in Litouwen lag. Met diaken Jos Deckers deelde jij zes jaren op een prettige manier jullie pastorale verantwoordelijkheid. Met vele anderen kun jij ook goed door één kerkdeur. Maar om geen telefoonboek van jouw vrienden en vriendinnen te gaan opsommen, noem ik nog slechts: Riet van Vucht, Annie van Kemmeren, Frans van Loon, Henk van Casteren en diaken Toon Dankers.

5. Mijn vijfde vraag: Wat heeft hem pijn gedaan?

Richard. Jij lijdt onder de terugloop van het kerkbezoek en de sluiting van kerken. Alle geïnterviewde personen zeiden: “Richard heeft veel aan gezondheid moeten inleveren, hij is diabeticus, hij heeft een hartoperatie moeten ondergaan en zijn gezichtsvermogen is sterk verminderd.”

Hierdoor ontstond een flink beperking in jouw mogelijkheden en activiteiten. Het viel voor jou niet mee om diverse pastorale taken te moeten loslaten. Verstandelijk zie jij in dat jouw actieradius kleiner wordt maar emotioneel is en blijft dit een moeilijke opgave. Wij allen bewonderen jouw moedig maar ook moeilijk besluit. Want verliezen, ook persoonlijk verlies, doen erg veel pijn.

Richard, jij voegt er zelf nog aan toe: “Mijn contacten met sommige mensen lopen stroef maar met de meeste mensen heb ik een goed contact.” Je zei: “Vanaf het begin dat ik hier in 1984 in Boxtel kwam, voelde ik mij er thuis. Ik bewaar met grote voldoening heel prettige herinneringen aan mijn pastoraal werk hier onder de mensen. Boxtel is en blijft een ‘warm nest’ voor mij.” Richard, veel dank voor deze hartelijke woorden aan ons allen gericht.

6. Mijn laatste vraag: Noem eens enkele kenmerken / karaktertrekken van Richard.

Wist u dat: Richard houdt van kort vergaderen om daarna over te gaan naar “een beter leven”.

Wist u dat: Richard elke dag zijn eigen potje kookt... en opeet.

Wist u dat: Richard houdt van een varkenshaasje.

Wist u dat: Richard een klein notitieboekje heeft waarin hij alle namen heeft opgeschreven van de parochianen die hij ooit heeft bezocht.

Kent u zijn lijfspreuk:.... “Kalmte kan u redden”.

Wist u dat: Richard het moeilijk vindt om iets voor zichzelf te vragen. Maar wij blijven contact met jou houden en helpen als jij hulp nodig hebt.

Mijn twaalf informanten noemden eensgezind een wezenskenmerk van Richard. Om dat te laten zien heb ik de hulp van u allen nodig. Maar eerst: Richard, wil jij gaan staan. Als U nu allemaal flink en massaal klapt, ziet u een verlegen, bescheiden Petrus-mens.

Richard: Ons cadeau voor jou: Martijn en Henk: Zet de standaards maar naast hem. Wat je gaat zien, is geen werk van een fijnschilder. Dus het is geen natuurgetrouwe afbeelding. Het is een impressionistische typering van jouw presentie hier onder ons in Boxtel. Wij zien Richard omringd door zijn Patroon en zijn Beschermengel. Hij kijkt ons allen aan: verlegen en bescheiden lachend.

Richard, nu graag naar het andere schilderij lopen. Hier zie je op foto's mijn informanten: een selectie uit alle parochianen. Deze twaalf zijn de vertegenwoordigers van ons allen.

Richard, Gods zegen wensen wij jou toe te midden van ons.

Hans de Visser 20 september 2015.